

ДЖЕФРИ АРЧЪР

ВРАТИЧКАТА

Превод от английски: Теодора Божилчева, 2009

chitanka.info

— И аз чух същата версия — каза Филип.

Един от членовете на клуба, който седеше на бара, погледна към тях заради повишаването на тона, но когато видя кой говори, само се усмихна и продължи разговора си.

Клубът по голф „Хасълмиър“ беше доста пълен през онази съботна сутрин. А точно по обедно време трудно се намираха места в просторното клубно помещение.

Двама от членовете вече си бяха поръчали второто питие и се бяха настанили в нишата, която гледаше към първата дупка, много преди помещението да започне да се пълни. Филип Мастиърс и Майкъл Гилмор бяха приключили сутрешната си съботна игра по-рано от обикновено и сега изглеждаха потънали в разговор.

— И каква беше тя? — попита тихо Майкъл Гилмор, но с глас, който се чуваше ясно.

— Че и ти не си съвсем безукорен.

— Нищо подобно — отрече Майкъл. — Какво искаш да кажеш?

— Нищо не искам да кажа — отвърна Филип, — но не забравяй, че мен не можеш да изльжеш. Работил си за мен и те познавам от достатъчно дълго време, за да приема казаното от теб за чиста монета.

— Не се опитвах да заблудя никого — рече Майкъл. — Всички знаят, че си загубих работата. Никога не съм твърдял противното.

— Съгласен съм. Ала не всички знаят как я загуби и защо не можеш да си намериш нова.

— Не мога да си намеря нова по много прости причина — в момента не е много лесно да попаднеш на нещо подходящо. Освен това не съм виновен, че ти си пример за успял мъж и проклет милиардер.

— Аз ли съм виновен, че си без пукната пара и почти винаги безработен? Истината е, че много лесно ще си намериш работа, ако имаш препоръка от последния си работодател.

— Какво точно намекваш? — попита Майкъл.

— Нищо не намеквам.

Няколко членове преустановиха разговорите си, тъй като се опитваха да чуят какво се говори зад тях.

— Казвам само — продължи Филип, — че никой няма да те наеме, по простата причина че не можеш да представиш препоръка — и всички го знаят.

Всички не го знаеха, което обясняваше защо повечето от хората в помещението сега се опитваха да разберат.

— Бях съкратен — настоя Майкъл.

— В твоя случай съкратен е само евфемизъм за уволнен. Никой не би го използвал навремето.

— Наложи се да ме съкратят — повтори Майкъл — по простата причина че годишните печалби на компанията се оказаха малко разочароваващи.

— Малко разочароваващи?! Много смешно! Та те бяха несъществуващи.

— Само защото един-двама от големите ни клиенти отидоха при конкуренцията.

— Конкуренти, които, както ми казаха, с радост са платили за малко вътрешна информация.

Сега вече почти всички членове на клуба бяха прекратили разговорите си и се бяха наклонили, извили, обрнали и привели напред в стремежа си да не изпуснат нито една дума от разговора на двамата мъже, седнали в нишата.

— Причината за загубата на тези клиенти е подробно обяснена в доклада за акционерите на годишното отчетно събрание — каза Майкъл.

— Беше ли обяснено обаче на същите тези акционери как един бивш служител може да си позволи да си купи нова кола само дни след като е бил уволнен? — не се отказваше Филип. — Втора кола, ако ми позволиш да добавя. — И отпи от доматения сок.

— Не беше нова кола — защити се Майкъл. — Беше мини втора ръка и го купих с част от обезщетението при съкращение, защото трябваше да върна служебния автомобил. Така или иначе, знаеш, че Каръл ходи с колата си на работа в банката.

— Честно казано, удивен съм, че тя още не те е зарязала след всичко, което преживя заради теб.

— Всичко, което е преживяла заради мен?! Какво искаш да кажеш? — попита Майкъл.

— Нищо — отговори Филип. — Но е факт, че една определена млада особа, която няма да назовавам — тук подслушватите останаха разочаровани, — също е била съкратена по това време, да не споменаваме, че е била и бременна.

Никой не беше поръчвал питие на бармана в течение на седем минути и до този момент малцина вече си правеха труда да се преструват, че не слушат караницата на двамата мъже. Някои дори зяпаха с нескрито учудване.

— Та аз почти не я познавах — възрази Майкъл.

— Както казах, не това чух. Нещо повече, казаха ми, че детето е копие на...

— Това вече минава границата...

— Само ако нямаш какво да криеш — мрачно го прекъсна Филип.

— Знаеш, че нямам какво да крия.

— Нима? Дори русите косми, които Каръл намери по цялата задна седалка на новото мини? Колежката беше руса, нали?

— Да, но космите бяха от кучето, порода голдън ретривър.

— Ти нямаш голдън ретривър.

— Знам, но предишният собственик е имал.

— Тази кучка не е била на предишния собственик и отказвам да повярвам, че Каръл се е вързала на тази плоска лъжа.

— Появява, защото беше истина.

— Боя се, че истината е нещо, с което си загубил връзка преди много, много време. Беше уволнен, първо, защото не можеш да си държиш ръцете далеч от всяка персона с пола под четирийсет, и второ, заради крадливите ти пръстчета. Не забравяй, че аз се разделих с теб по същите причини.

Майкъл скочи. Бузите му бяха придобили цвета на доматения сок на Филип. Той вдигна юмрук и тъкмо да замахне към другия мъж, когато до него се появи президентът на клуба.

— Добро утро, сър — поздрави полковника Филип и се изправи.

— Добро утро, Филип — гръмко отвърна полковникът. — Не смятате ли, че това малко недоразумение стигна твърде далеч?

— Недоразумение?! — запротестира Майкъл. — Не го ли чухте какви ги наприказва за мен?

— За нещастие чух всяка дума, също като останалите присъстващи. — Полковникът обърна гръб на Филип и добави: — Дали да не си стиснете ръце като добри приятели и да не прекратите спора?

— Да стисна ръката на този донжуан, измамник и шарлатанин?!
— възмути се Филип. — Казвам ви, полковник, той не е достоен да бъде член на този клуб и ви уверявам, че сте чули само половината от историята.

Преди полковникът отново да вика в ход дипломацията, Майкъл налетя на Филип и само с намесата на трима по-млади от президента на клуба мъже двамата бяха разтървани. Полковникът незабавно се разпореди да напуснат и ги предупреди, че поведението им ще бъде докладвано на клубния комитет на следващото му месечно заседание. А дотогава и двамата да се смятат за отстранени.

Секретарят на клуба, Джеръми Хауърд, изведе двамата извън сградата и проследи с поглед как Филип се качи на ролс-ройса си, потегли плавно и мина през портите. Трябваше да изчака на стъпалата още няколко минути, преди Майкъл да отпраши със своя мини. Като че ли пишеше нещо. Когато най-после мина през портите на клуба, секретарят се завъртя на пети и се върна в бара. Какво правеха извън клуба, си беше тяхна работа.

Вътре в клубното помещение секретарят видя, че разговорът не се е върнал към вероятния победител на турнира за голф, финалистите за купата на Дамския хендикап, нито към обсъждането кой ще спечели спонсорството на Младежкия турнир.

— Тази сутрин, когато минах покрай тях на шестнайсетата дупка, ми изглеждаха в доста добро настроение — сподели капитанът на клуба пред полковника.

Полковникът призна, че е в недоумение. Познаваше ги откакто бяха дошли в клуба преди почти петнайсет години. Не бяха лоши момчета, увери той капитана. Всъщност дори ги харесваше. Открай време играеха голф всяка събота сутрин и не се беше чуло да са си разменили и дума напреко.

— Жалко — каза полковникът. — Надявах се да поканя Мастьрс за спонсор на Младежкия турнир тази година.

— Добра идея, но не виждам как ще стане сега.

— Не мога да си представя какво ги беше прихванало.

— Може би причината е в постиженията на Филип и трудните времена, които настанаха за Майкъл — предположи капитанът.

— Не, сигурно има нещо друго — отвърна полковникът. — Тазсутрешният епизод изисква изчерпателно обяснение — добави

велемъдро.

Всички в клуба знаеха, че Филип Мастърс беше изградил бизнеса си от нулата, след като беше напуснал първата си работа като продавач на кухни. „Готови кухни Мастърс“ започна от бараката на Филип в дъното на градината и стигна до фабрика в другия край на града, в която работеха триста души. След като „Кухни Мастърс“ пусна акциите си на борсата, финансовата преса предположи, че само акциите на Филип възлизат на два miliona. Когато пет години по-късно компанията беше купена от „Джон Люис Партиършип“, стана публично достояние, че Филип е излязъл от сделката с чек за седем miliona паунда и петгодишен договор за обслужване, който би удовлетворил дори попзвезда. Част от крупната сума отиде за разкошна къща в стил крал Джордж сред шейсет акра гори точно до Хасълмиър — игрището за голф се виждаше от спалнята му. Филип имаше над двайсетгодишен брак. Съпругата му Сали беше председател на местния клон на фонда „Спасете децата“. Синът им нас скоро беше приет в оксфордския колеж „Сейнт Ан“.

Майкъл беше кръстник на момчето.

Майкъл Гилмор се намираше в противоположния край на скалата. След като завърши училище, където с Филип бяха съученици и най-добри приятели, той се местеше от една работа на друга. Започна като стажант в „Уотнис“, но изкара едва няколко месеца, преди да отиде в една издателска група като репортер. Също като Филип, той се ожени за училищната си любов, Каръл Уест, дъщеря на местен лекар.

Когато се роди тяхната дъщеря, Каръл започна да се оплаква от дългите отсъствия на Майкъл, затова той напусна издателската група и постъпи като дистрибутор в местна фирма за безалкохолни напитки. Изкара там две години, докато не го прескочиха и не повишиха заместника му преди него, след което напусна обиден. След първия кратък период на социални помощи Майкъл постъпи в една фирма за опаковка на зърнени храни, но се оказа, че е алергичен към царевица, и с медицинското като доказателство, взе първото си обезщетение при съкращение. Тогава започна работа при Филип в „Готови кухни Мастърс“, но напусна без обяснение само месец след като компанията беше погълната. Последва още един период на безработица, преди да стане мениджър по продажбите във фирма за микровълнови фурни. По

всичко личеше, че най-накрая се е установил, когато го съкратиха без предупреждение. Вярно беше, че печалбите на компанията намаляха наполовина през тази година и директорите съжаляваха, че Майкъл трябва да си отиде — или поне така написаха в печатния бюлетин на компанията.

Каръл не можа да скрие огорчението си, когато той остана без работа за четвърти път. Заплатата му нямаше да им дойде в излишък сега, когато на дъщеря им бяха предложили място в художественото училище.

Филип беше кръстник на момичето.

— Какво възнамеряваш да правиш? — попита разтревожено Каръл, когато Майкъл й разказа за случилото се в клуба.

— Има само едно нещо, което мога да направя — отговори той.
— В края на краищата репутацията ми е опетнена. Ще съдя копелето.

— Не бива да говориш така за най-стария си приятел. Освен това не можем да си позволим да водим дело — рече Каръл. — Филип е милионер, а ти нямаш пукната пара.

— Неизбежно е — възрази Майкъл. — Отиваме на съд, та ако ще да продам всичко.

— Дори ако семейството ти трябва да страда заедно с теб?

— Никой няма да страда, когато накрая ми плати разносите по делото плюс тълста сума за нанесени морални вреди.

— А ако загубиш? Тогава ние ще останем голи като тояги — още по-зле дори.

— Няма как да стане — възрази Майкъл. — Той допусна грешката да изрече всичките тези лъжи пред свидетели. В клуба имаше повече от петдесет человека плюс президента и редактора на местния вестник, които чуха всяка дума.

Не можа да убеди Каръл и когато през следващите няколко дни не спомена името на Филип, тя си отдъхна облекчено. Надяваше се съпругът ѝ да се е вразумил и да е забравил случката.

Но тогава „Хасълмиър Кроникъл“ реши да отпечата версията си за кавгата между Майкъл и Филип. Под заглавието „Свада избухва в голф клуб“ следваше подробно описание на случилото се предната събота. Редакторът на „Хасълмиър Кроникъл“ много добре знаеше, че

не може да предаде разговора дословно, ако не иска да бъде съден, но успя по завоалиран начин и с намеци да предаде всички пикантерии.

— Това вече преля чашата! — възкликна Майкъл, когато свърши да чете статията за трети път. Каръл разбра, че каквото и да каже сега, няма да може да спре съпруга си.

На следващия понеделник Майкъл се свърза с един местен адвокат, Реджиналд Ломакс, който му беше съученик. Въоръжен със статията, той се консултира с него относно разговора, който „Кроникъл“ необмислено бе решил да възпроизведе в големи подробности. Освен това Майкъл сам описа на Ломакс случилото се в клуба и като доказателство му връчи четири страници бележки, изписани на ръка.

Ломакс прочете внимателно бележките.

— Кога написа това?

— В колата, веднага щом ни изгониха от клуба.

— Много предвидливо от твоя страна — отбеляза Ломакс. — Изключително предвидливо. — Вгледа се изпитателно в клиента си над очилата за четене. Майкъл не каза нищо. — Разбира се, трябва да знаеш, че правото е скъпо забавление — продължи той. — Делото за клевета не е евтино и дори при необорими доказателства като тези — той потупа бележките — пак може да загубиш. Зависи много какво си спомнят хората, или още по-важно, какво ще признаят, че си спомнят.

— Знам много добре — отвърна Майкъл, — но съм твърдо решен да го направя. През онази сутрин имаше около петдесет человека, които чуха всяка дума.

— Така да бъде — съгласи се Ломакс. — В такъв случай ще са ми необходими пет хиляди паунда такса за непредвидени разходи, които да покрият всички непосредствени разходи по подготовката на делото. — За първи път Майкъл изглеждаше разколебан.

— Сумата подлежи на връщане, разбира се, но само ако спечелим делото.

Майкъл извади чековата си книжка и написа сума, която, като си помислеше, едва щеше да бъде покрита от остатъка от обезщетението за съкращение.

На следващата сутрин „Ломакс, Дейвис и Ломакс“ изготвиха призовка за дело за клевета с ответник Филип Мастьърс.

След една седмица призовката беше приета от друга адвокатска кантора в същия град, всъщност в същата сграда.

В клуба разискванията кой е прав и кой крив в делото „Гилмор срещу Мастърс“ не стихнаха седмици наред.

Членовете на клуба се питаха крадешком помежду си дали няма да ги призоват като свидетели. Неколцина вече бяха получили писма от „Ломакс, Дейвис и Ломакс“ с молба да дадат показания какво си спомнят, че са чули през онази сутрин. Голяма част се позоваха на амнезия и глухота, но имаше свидетели, които предадоха кавгата в най-големи подробности. Окуражен, Майкъл не се отказа, за голямо смайване на Каръл.

Една сутрин около месец по-късно, след като Каръл замина на работа в банката, Реджиналд Ломакс се обади на Майкъл Гилмор. Адвокатите на ответника помолили за „непредубедена“ консултация.

— Едва ли е изненада за теб след доказателствата, които събрахме — рече Майкъл.

— Все пак е само консултация — напомни му Ломакс.

— Консултация или не, няма да се съглася на по-малко от сто хиляди паунда.

— Добре, още не знам дали те... — започна Ломакс.

— Аз знам, освен това знам също, че през последните три месеца не са ме повикали на нито едно интервю за работа заради това копеле! — изрече с негодувание Майкъл. — Нищо по-малко от сто хиляди паунда, чуваш ли ме?

— Предвид обстоятелствата мисля, че оптимизмът ти е пресилен, но ще ти се обадя и ще те информирам какъв е отговорът на другата страна веднага щом мине срещата.

Вечерта Майкъл съобщи на Каръл добри новини, но и тя беше скептично настроена също като Реджиналд Ломакс. Звънът на телефона прекъсна спора им по темата. Майкъл, с Каръл, застанала до него, изслуша новините от Ломакс. Филип очевидно имал желание да се споразумеят за двайсет и пет хиляди лири и бил съгласен да плати разносите на двете страни.

Каръл кимна с благодарност, но Майкъл само повтори на адвоката да не се съгласява на нищо по-малко от сто хиляди.

— Не виждаш ли, че Филип вече е пресметнал какво ще му струва, ако делото стигне до съд? Той много добре знае, че аз няма да се откажа.

Каръл и Ломакс не бяха убедени.

— Не осъзнаваш, че нещата са на кантар — обясни му адвокатът.

— Журито на Върховния съд може да приеме думите за приятелска размяна на реплики.

— Приятелска размяна на реплики?! Ами боят, който последва след това? — попита Майкъл.

— Който ти си започнал — отбеляза Ломакс. — Двайсет и пет хиляди е добра сума предвид обстоятелствата — добави.

Майкъл отказа да отстъпи и приключи разговора, като повтори искането си за сто хиляди.

Минаха две седмици преди другата страна да предложи петдесет хиляди в замяна на бързо споразумение. Този път Ломакс не се изненада, когато Майкъл моментално отхвърли офертата.

— Да върви по дяволите бързото споразумение. Казах ти, че няма да приема по-малко от сто хиляди. — Ломакс вече знаеше, че всякакви призови за благоразумие щяха да бъдат глас в пустиня.

Изминаха три седмици и още няколко телефонни обаждания между адвокатите, преди другата страна да приеме да плати кръглата сума от сто хиляди. Реджиналд Ломакс се обади на Майкъл късно една вечер, за да му съобщи новината, като се опита да прозвучи така, сякаш този триумф беше лично негова заслуга. Увери Майкъл, че необходимите документи ще бъдат изгответи незабавно, а споразумението — подписано в рамките на няколко дни.

— Естествено, всички твои разноски ще бъдат покрити — добави.

— Естествено.

— Сега остава само да дадеш съгласието си за изявленietо.

Изготвиха кратко изявление и със съгласието на двете страни го публикуваха в „Хасълмиър Кроникъл“. Вестникът го отпечата следващия петък на първа страница. „Делото за клевета между Гилмор и Мастьърс — съобщаваше «Кроникъл» — е оттеглено, ала едва след извънсъдебно споразумение, включващо крупна сума, изплатена от ответника. Филип Мастьърс се е отказал безусловно от думите си в клуба през въпросната сутрин, извинил се е и е обещал никога повече

да не повтаря тези думи. Господин Мастьрс е покрил изцяло разносоките на ищеща.“

Същия този ден Филип написа писмо до полковника, в което признаваше, че е прекалил малко с алкохола през въпросната сутрин. Съжаляваше за прибързаното си избухване, извиняваше се и уверяваше президента на клуба, че това няма да се повтори.

Единствена Каръл се натъжи от изхода на събитията.

— Какво има, скъпа? — попита Майкъл. — Ние спечелихме. Нещо повече, това ще реши всичките ни финансови проблеми.

— Зная — отвърна Каръл, — но струва ли си да загубиш най-добрия си приятел за никакви си сто хиляди?

Следващата събота Майкъл се зарадва, когато откри сред сутрешната си поща писмо с щемпела на клуба за голф. Отвори го с треперещи ръце и извади листа. Там пишеше:

Уважаеми г-н Гилмор,

На месечното събрание на комитета, проведено миналата сряда, полковник Мадър повдигна въпроса за поведението ви в клуба сутринта на 16 април, събота.

Решихме да пренебрегнем оплакванията на няколко членове и да наложим на двама ви с г-н Мастьрс строго мъмрене. Ако за в бъдеще подобен инцидент се повтори, автоматично ще бъдете лишени от членство. Временното отстраняване, наложено от полковник Мадър на 16 април, е вдигнато.

Искрено Ваш:

Джеръми Хауърд (секретар)

— Отивам на пазар — извика Каръл от най-горното стъпало на стълбището. — Какви са плановете ти за сутринта?

— Ще поиграя голф — отговори Майкъл и сгъна писмото.

— Добра идея — изрече тихо Каръл и се запита с кого ли щеше да играе Майкъл отсега нататък.

Мнозина членове на клуба видяха как Майкъл и Филип застанаха заедно на първата дупка в събота сутринта. Капитанът на клуба сподели с полковника колко е доволен да види, че караницата е приключила благополучно.

— Не и за мен — промърмори полковникът под носа си. — Човек не се напива с доматен сок.

— Бих дал мило и драго да разбера за какво си говорят — рече капитанът, докато наблюдаваше двамата през еркерните прозорци.

Полковникът вдигна бинокъла си и се вгледа в тях.

— Как можа да пропуснеш само на метър и двайсет от дупката, глупчо? — попита Майкъл, когато стигнаха подравнената тревна част.

— Сигурно пак си пил.

— Много добре ти е известно — отвърна Филип, — че никога не пия преди вечеря, затова приемам обвинението ти, че съм употребил алкохол, чисто и просто за клевета.

— Да, но къде са ти свидетелите? — рече Майкъл, докато отиваха до следващата площадка. — Не забравяй, че аз имах над петдесет.

И двамата се засмяха.

По време на първите осем дупки разговорът им скачаше от тема на тема, без да засяга предишната им кавга, докато не стигнаха деветата тревна площадка, най-далечната точка от сградата на клуба. И двамата се огледаха за евентуален подслушвач. Най-близкият играч беше на осмата дупка на двеста метра зад тях. Едва тогава Майкъл извади един обемист кафяв плик от чантата си за голф и го подаде на Филип.

— Благодаря — каза Филип, пусна пакета в своята чанта и извади един стик. — Отдавна не съм провеждал толкова добре изпипана операция — добави, докато удряше топката.

— В крайна сметка спечелих четирийсет хиляди — ухили се Майкъл, — а ти не загуби нищо.

— Само защото плащам големи данъци, което ми дава право да приспадна загубата като законен разход на фирмата. Освен това нямаше да мога да го направя, ако не беше работил за мен преди време.

— А аз, като печелившата страна, не трябва да плащам данъци за обезщетение, което съм получил по гражданско дело.

— Вратичка, за която дори сегашният министър на правосъдието не подозира — каза Филип.

— Макар че отидох при Реджи Ломакс, все пак ме е яд за адвокатските хонорари — добави Майкъл.

— Няма проблем, стари приятелю. Те също са сто процента освободени от данъци. Така че както виждаш, аз не загубих нито пени, докато ти се оказа с четирийсет хиляди паунда необлагаеми.

— И никой не разбра — заключи със смях Майкъл.

Полковникът прибра бинокъла в калъфа.

— Държиш под око тазгодишния победител от турнира между възпитаници на Оксфорд и Кеймбридж? — попита капитанът.

— Не — отговори полковникът. — Само спонсорът на тазгодишният Младежки турнир.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.